El patrimoni documental castellonenc - Mediterráneo - 30/04/2017

La ventana de la UJI

El patrimoni documental castellonenc

VICENT
Falomir*

Quan sentim la paraula Patrimoni Històric ens ve al pensament el patrimoni arqueològic, arquitectònic... però poques vegades patrimoni documental i bibliogràfic. La llei de Patrimoni Històric Espanyol (Llei, 16/1985 de 25 de juny) en el seu primer article, punt dos diu: «Integran el Patrimonio Histórico Español los inmuebles y objectos muebles... También forman parte del mismo el patrimonio documental y bibliográfico...». A més, el Títol VII d'aquesta llei tracta exclusivament sobre el Patrimoni Documental i Bibliogràfic i sobre els arxius, biblioteques i museus. En l'article 50 d'aquesta llei indica que formen part del patrimoni bibliogràfic, a més de les obres impreses i manuscrites, les edicions de pel·lícules cinematogràfiques, discos, fotografies i materials audiovisuals.

A partir d'aquesta legislació general, que ha tingut diverses modificacions i actualitzacions, disposem d'altres normatives específiques a nivell de les diverses comunitats autònomes que estableixen, entre altres, les diferents tipologies de caràcter patrimonial, les normes de protecció i les sancions econòmiques en cas d'un mal ús. En la Comunitat Valenciana, comptem amb la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià i amb la Llei 3/2005 d'Arxius. Per tant, disposem de suficient legislació, i aquesta ens permet definir i aclarir l'àmbit d'acció i la demarcació on es volem centrar. Així, tractarem el patrimoni documental i bibliogràfic de les nostres comarques.

La finalitat del projecte que estem duent a terme és posar en valor tot aquest patrimoni documental, de gran importància històrica i cultural, però que en l'actualitat continua sent molt desconegut. El primer pas ha estat recollir la bibliografia existent, de la que hem triat un parell de llibres que ens resulten bàsics per a iniciar aquest estudi. Es tracta de l'obra de **Ricard Blasco**, *La premsa del País Valencià, 1790-1983*. que recull els repertoris de premsa sobre temàtica valenciana d'arreu del món; de les nostres terres estan les poblacions de Castelló i de Vinaròs. A més, aquest llibre compta amb un índex topogràfic que ens permet saber les revistes i periòdics de cadascuna de les poblacions castellonenques. L'altra publicació fonamental per engegar aquest treball ha estat el *Cens-Guia d'Arxius de la província de Castelló*, publicat, l'any 1995, per la Conselleria de Cultura. Aquesta monografia relaciona totes les poblacions de Castelló, indicant les adreces dels arxius municipals, dels respectius jutjats de pau i de les diverses parròquies, fent una relació del material documental que hi ha en cadascun d'ells. A part d'aquestes dues obres bàsiques, hem consultat altres llibres que es centren en la descripció detallada de cadascun dels arxius, com la sèrie *Arxius Valencians* de la Conselleria de Cultura. Per citar-ne un, destacarem el de **Carles Rabassa, Modest Barrera** i **Luis Miguel Pérez**, *Catàleg de l'Arxiu Municipal de Culla.* o el treball de **Francisco Guerrero Carot,** *El archivo municipal de Segorbe,* publicat al Butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura l'any 1990.

L'objectiu d'aquest projecte ha estat, en un primer moment, recopilar la bibliografia i recursos electrònics, de manera exhaustiva, sobre el nostre patrimoni documental i bibliogràfic. Per a continuar en un treball de camp, poble a poble, per comprovar el que ens posa la documentació i si existeix en la realitat. Una vegada filtrada tota la informació i descrita en un llistat, s'han establert les prioritats per començar a digitalitzar la documentació.

Tot el que estem dient, no és sols un projecte, sinó que ja és una realitat. Fa uns dies hem finalitzat la digitalització dels protocols notarials de Borriol del segle XVIII, dipositats a l'Arxiu Històric Provincial de Castelló, que ja estan en accés lliure i oberts a tothom, a través d'internet. Aquest treball ha estat resultat del conveni signat, el passat 1 de març de 2017, entre l'Ajuntament de Borriol i la Universitat Jaume I de Castelló.

El repositori UJI té una doble funció: conservar la documentació i facilitar-la en accés obert per internet

Per continuar, en breu, el proper 22 de maig, anem a signar un conveni entre la Universitat i l'Ajuntament de Culla, a partir del qual s'iniciarà la digitalització de la documentació històrica de l'Arxiu d'aquesta població. Així anirem establint protocols de col·laboració o acords amb les diverses poblacions castellonenques.

El repositori <*http://repositori.uji.es/*> té una doble funció: conservar la documentació i facilitar-la en accés obert per internet. Aquest dipòsit digital es va presentar el 23 d'abril de 2009 i fins ara hi ha 33.941 documents digitalitzats. El repositori UJI s'estructura en vuit àrees o col·leccions i una d'elles es la que anomenem Biblioteca Digital de Castelló, que a dia d'avui té 10.110 documents i objectes digitals sobre temàtica i autors castellonencs. Aquesta comunitat és el germen del futur Arxiu Digital on es podrà trobar la major part d'informació i de documentació de cadascuna de les nostres poblacions castellonenques.

Una altra característica a destacar del repositori UJI és la gran visibilitat que té, ja que des d'una simple cerca en Google es pot accedir al contingut. També des de les webs dels ajuntaments o institucions establiran enllaços al nostre repositori, per accedir de forma simple, ràpida i directa a la seua documentació. En definitiva, volem que la Universitat de Castelló estiga integrada amb el seu entorn, compartint recursos i facilitant l'accés a la informació. ≡

***Director Biblioteca UJI**